

HE 52/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n
muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen
(ns. Pakti) muodostavien säädösten
täytäntöönpanemiseksi

Sisäministeriön vastine

21.5.2026

Sanna Montin
Jouni Pulkkinen
Tiina Järvinen

Yleistä lausunnoista ja lähtökohta arvioinnille

- **Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 30/2026 vp.**

→ Valiokunta kiinnittää lausunnossaan huomiota oikeusavun rajaamiseen välttämättömiin toimenpiteisiin lasten osalta, mutta esittää kuitenkin, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksikössä.

- **Lakivaliokunnan lausunto LaVL 4/2026 vp.**

→ Valiokunta korostaa, että ehdotetun sääntelyn toimivuutta ja vaikutuksia tulee seurata. Myös erityisesti tuomioistuimen resursseihin tulisi kiinnittää huomiota.

- **Paktin ja esityksen tavoitteet**

- **Ulkorajavalvonnan** parantaminen;
- Kansainvälistä suojelua koskevien **menettelyjen tehostaminen**;
- Järjestelmän **väärinkäytön** ja luvattoman Suomesta muualle Eurooppaan tapahtuvan edelleen liikkumisen **estäminen**.

Resurssit

- Lähtökohtana on, että täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset hoidetaan olemassa olevan kehyksen puitteissa, EU-rahoitusta täysimääräisesti hyödyntämällä sekä ja toimintaa tehostamalla.
- EU-rahoitusta saatavilla pelkästään paktin täytäntöönpanoon yli 50 miljoonaa euroa ohjelmakaudella 2021-2027.
 - BMVI erityistoimirahoitusta n.29 miljoonaa euroa
 - AMIF erityistoimirahoitusta n. 25 miljoonaa euroa
- Kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten määrä vaikuttaa resurssitarpeisiin
→ Hakemusten määrä alhainen ja edelleen laskusuunnassa verrattuna edellisiin vuosiin

Oikeusapu hallinnollisessa vaiheessa

- PeV: ehdotettu sääntely, joka rajaa oikeusavun hallintomenettelyssä välttämättömiin toimenpiteisiin, *ei muodostu ongelmalliseksi perustuslain 21 §:n kannalta*.
- PeV: Lasten oikeuksien kannalta parempi vaihtoehto olisi kuitenkin se, että *lapset kokonaisuudessaan rajattaisiin oikeusavun välttämättömyyttä koskevan rajauksen ulkopuolelle*. Hallintovaliokunnan olisi perusteltua muuttaa sääntelyä.
 - Ehdotettu ei tarkoita tiettyjen toimenpiteiden kategorista poissulkemista oikeusavun piiristä
 - Jo nyt toimenpiteitä harkintaa tarkkaan myös alaikäisten kohdalla, esim. kaikkiin puhutteluihin ei osallistuta
 - Arvioinnissa huomioitava asian laatu ja merkitys sekä olosuhteet kokonaisuudessaan: kyky ymmärtää menettelyn tarkoitus ja oma vastuu asian selvittämisessä sekä kyky tehdä riittävästi selkoa perusteistaan

Muutoksenhaku

Valitusajat

- Ehdotetaan mahdollisimman pitkälle voimassa olevan lain mukaisia sekä asetusten mahdollistamia pisimpiä määräaikoja
- LaV: *perusteltu ratkaisu*
- Valitusaikojen laskentatapa suoraan asetuksesta → poikkeaa joiltain osin kansallisesta määräaikojen laskemisesta

Kokoonpanosääntely

- tarvittavat muutokset, jotta kansainvälistä suojelua koskevat asiat voidaan käsitellä edelleen *samoissa kokoonpanoissa*
- Siirtymäsäännös ei välttämätön → säännösten sisältö sama

Tuomioistuimen käsittelyajat

- PeV: ehdotettu sääntely tavoitteellisista käsittelyajoista, jotka eivät aseta ehdotonta velvollisuutta noudattaa kyseisiä käsittelyaikoja, *ei muodostu valtiosääntöisesti ongelmalliseksi*
- Käsittelyajoilla pyritään osaltaan varmistamaan kokonaismenettelyn tehokkuus
- Käsittelyaikojen pituutta harkittaessa on otettu huomioon mm.
 - hakemuksen tutkinnan käsittelyajat
 - suoraan sovellettavat hallinto-oikeuden käsittelyajat (siirtopäätös, ns. Dublin, 1 kk)

Seulonta - keskeiset kohdat

- Poliisille uusi tehtävä: antaisi arvion siitä, voiko seulottava henkilö aiheuttaa uhan sisäiselle turvallisuudelle. Käytettäisiin esim. Eurodac-järjestelmään kirjattaviin turvallisuusilmoituksiin, kun seulonnan turvallisuustarkastuksen tietokantahauissa on viitteitä osallisuudesta terrorismiin muuhun vakavaan rikollisuuteen. Muutosehdotukset 16 a ja 16 b §:iin.
Poliisi antaa pyynnöstä seulontaviranomaiselle arvion siitä, voiko seulottava henkilö muodostaa uhkan sisäiselle turvallisuudelle seulonta-asetuksessa tarkoitetun turvallisuustarkastuksen perusteella.
- Neuvontaa antavien järjestöjen ja henkilöiden läsnäoloa koskeva sääntely pysyisi ennallaan, tavoitteena varmistaa viranomaisten tilojen hallinnointi.
- Perusoikeuksien seurantamekanismien osalta vastineessa korostettu EU-rahoituksen täysimääräistä hyödyntämistä valtionhallinnon sopeuttamistoimien vuoksi

Seulonta - keskeiset kohdat

- Liikkumisvapauden rajoitustoimet pysyvät ennallaan, seulottavat henkilöt ovat seulonnan ajan viranomaisten tavoitettavissa ja sääntelyllä estettäisiin uudelleenliikkumista Suomeen ja muualle Eurooppaan.
- Haavoittuvuuksien tunnistamiseen vastataan seulontaviranomaisten omalla koulutuksella.
- Henkilötietojen jatkokäsittely rajattu välttämättömiin turvallisuustarkastuksen suorittamista varten ja henkilötietojen luovuttaminen ulkomaille tapahtuu vain asetuksen velvoittamassa laajuudessa.

Vastaanottolaki

- **Perustuslakivaliokunnalla** ei ollut huomauttamista vastaanottorahaan koskevaan sääntelyyn. Valiokunnan mielestä myöskään mahdollisuus vastaanottorahan perusosan alentamiseen tai toimeentulon myöntämiseen hyödykkeinä laajamittaisen maahantulon tai muussa maahantulon häiriötilanteessa eivät muodostu ongelmalliseksi perustuslain 19 §:n 1 momentin kannalta.
- **Tulojen ja varojen ilmoittaminen 23 a §**
 - Pykäläehdotusta esitetään muutettavaksi siten, että tulojen ja varojen ilmoittamisvelvollisuus rajattaisiin koskemaan tietoja, jotka ovat *välttämättömiä* vastaanottorahan ja käyttörahan myöntämisen sekä muiden vastaanottopalvelujen antamisen kannalta
 - perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö
 - tietojen välttämättömyydestä tulee säätää myös pykälätasolla

Vastaanottopalvelujen rajoittamista koskevien päätösten tiedoksianto 63 a §

- **Pykäläehdotusta esitetään muutettavaksi** siten, että
 - *Lisätään 1 momenttiin:*
 - » Vastaanottokeskus voisi antaa tiedoksi myös päätöksen vastaanottopalveluista perittävien maksujen takautuvasta perinnästä
 - » Maahanmuuttovirasto voisi antaa pykälässä tarkoitetut päätökset tiedoksi, jos se on tarkoituksenmukaista
 - *Lisätään uusi 2 momentti:*
 - » *Päätös siirtopäätöksen saaneen vastaanottopalvelujen peruuttamisesta annetaan tiedoksi siirtopäätöksen yhteydessä ulkomaalaislain 205 §:n 4 momentin mukaisesti.*
 - Hallinta-asetus edellyttää, että päätökset hakijan siirtämisestä ja vastaanottopalvelujen peruuttamisesta tulee antaa hakijalle samassa yhteydessä
 - Siirtopäätöksen antaa tiedoksi poliisi, rajatarkastusviranomainen tai Maahanmuuttovirasto

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
www.intermin.fi